

Příloha k protokolu o SZZ č.:

Diplomant: TEREZA KRÍŽKOVÁ

Vysoká škola: PF JU

Aprobace: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Katedra: pedagogiky a psychologie

Recenzent-vedoucí*diplomové práce:
Mgr. Jana Kouřilová

Datum odevzdání posudku: 16. 5. 2008

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Výtvarný projev dětí se SPU

Diplomová práce je zaměřena na charakteristické znaky výtvarného projevu dětí s diagnózou SPU.

V teoretické části se zdá být lehce naddimenzována část týkající se SPU na úkor popisu výtvarného projevu (a to jak ve vztahu k věkové skupině, kterou se autorka zabývá, tak i ve vztahu ke zmíněné diagnóze). Chybí např. detailnější popis toho, jak vypadá kresba lidské figury v mladším školním věku (viz s. 32 – 33, kde je kresba lidské figury sice zmíněna, ale spíše pouze zběžně). Je to škoda, zvláště když existuje nedávný výzkum (provedený Pražskou skupinou školní etnografie) dílem zaměřený též na kresbu lidské figury. Nadbytečná se pak trochu jeví kapitola o barevné symbolice, se kterou pak ve výzkumné části není nijak pracováno.

V teoretické části lze nalézt různé zmatečné informace (např. na s. 19 – učitel jistě ve třídě neprovádí Edfeldův test, jak si autorka mylně myslí). Autorka se v teoretické části cyklicky vrací k diagnostice SPU (s. 12 – 19), aniž by bylo jasné, z jakého úhlu pohledu na ní v tu kterou chvíli nahlíží; v nadpisech sice (formálně) odděluje diagnostiku pedagogickou a psychologickou, nicméně v textu pak tyto typy směšuje, učitelům „dává do rukou“ psychologické testy apod. Kapitola 2.1.3 tak (vzhledem k výše uvedenému) působí nepřehledně, podnadpisy jsou spíše matoucí, některé informace se zbytečně opakují.

V praktické části si autorka klade adekvátní cíl pro své výzkumné snažení, nicméně jeho naplnění je trochu rozpačité. Problémem je např. to, že autorka zvláště nerozebírá, proč by se uvedené znaky (kriteria pro posouzení kreseb) měly vyskytovat u dětí se SPU (neodkazuje ani na svá pozorování, ani na jiné výzkumné studie apod.). Pro první z uváděných kritérií pro kresbu (týkající se hypotézy, že kresba dětí se SPU je opožděná oproti kresbám dětí stejného věku bez této diagnózy) chybí vztahování ke kresebné „normě“ pro tento věk (ta je nedostatečně popsána i v teoretické části), je tedy nutné klást si pak otázku, jak diplomantka dospívá k tomu, že kresba neodpovídá věku, když neuvádí, co vlastně věku odpovídá.

Při interpretacích výsledků autorka někdy svá tvrzení příliš paušalizuje a zjednodušuje. Např. na str. 50 jednoznačně tvrdí, že se nevyskytují detaily, o několik stránek dál však zařazuje reprodukce obrázků, kde se děti o detailnější zpracování pokoušejí (např. u obr. č. 4 vzorek na sukni a punčochách, nápis na tričku, detail očních panenek, u obr. č. 5 snaha o zobrazení detailů očí či uší, trička s krátkým rukávem, u obr. č. 6 detaily zubů, očí, uší, pokus

o pruhy na oblečení apod.) – spíš by se dalo uvažovat o tom, že děti z této skupiny sice detaily nezpracovávají adekvátně věku, nepropracovávají je rovnoměrně v rámci celého obrázku (spíše pouze ulpívají na propracování některé jeho části či částí, zejména obličej, případně pouze části oblečení), nicméně detaily se vyskytují.

V textu se navíc vyskytuje řada dalších rozporuplných informací, které autorka předkládá spíše jako jednoznačná tvrzení, aniž by se nad nimi hlouběji či v kontextech zamýšlela. Např. z vlastní dlouhodobé práce s dětskou kresbou mohou říci (nikoliv empiricky potvrdit), že nelze jednoznačně tvrdit, že se u dětí se SPU neobjevuje kresba z profilu (viz. s. 60), resp. „nevýskyt“ profilu nelze považovat za znak SPU. Zobrazení profilu je „kresebná kategorie“, která je obtížná pro jakékoliv, zejména výtvarně nevedené dítě. To, že se o něj děti v autorčině vzorku nepokoušejí, rozhodně nelze posuzovat jako něco výjimečného či jako jejich odlišnost vzhledem k dětem se SPU.

V některých pasážích praktické části by byly užitečné ještě komentáře výsledků a zjištění (např. kap. 3.9.2 obsahuje pouze tabulku bez jakékoliv komentáře).

Další chyby a nepřesnosti považují již spíše za drobné (např. na str. 31 citovaná Dieselová chybí v seznamu literatury – patrně má jít o Roeselovou, Readova publikace vyšla v Čechách v r. 1967, nikoliv 1976 – viz s. 32, drobné nepřesnosti jsou i v uvádění dalších citací – např. chybí odkazy na stránky u některých přímých citací).

Až na drobné stylistické neobratnosti je práce psaná poměrně kultivovaným jazykem. Formální stránka je adekvátní, na atraktivitě práci přidávají barevné reprodukce, které jsou zařazeny přímo do textu.

Do práce na diplomovém tématu autorka vstupovala s dobrým záměrem a s jasně vymezeným cílem, při konečném zpracování však práci značně uspěchala, což se podepsalo na její kvalitě, ke škodě věci zjištěná fakta tak zcela výzkumně nevytěžila. Řadě nedostatků by se dalo předejít, kdyby DP byla důsledněji konzultována. I přes uvedené kritické připomínky je práce sympatická tím, že se pokouší uchopit téma, které není příliš výzkumně „opracované“.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **velmi dobře**

podpis vedoucího – recenzenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 16. 5. 2008